

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

Utmutató a jelentések szerkesztéséhez.

Irta: dr. Kármán Elemér, nagyváradai kir. ügyész.

11. Testléstetés.

Btk. 301—305. §§. (Végo.)

1. Kit bántalmazott a gyanúsított? Milyen eszközzel? hol szerezte az eszközt és a testnek mely részét bántalmazta?

2. Azt az embert akarta-e a gyanúsított bántalmazni, a ki megsérült? Miért akarta bántalmazni? Volt-e közöttük előzőleg, vagy akkor szivódás, perlekedés, régebbi harag vagy per? Ha igen, mióta? Mi miatt? Ki tud arról, hogy a gyanúsított oly kijelentést tett, hogy ellensége a sértettnek?

3. Miben állott a bántalmazás? P. o. ütés, megdobás, karmolás, fojtogatás, földhözvágás, meglökés, úgy hogy a sértett elesett, szúrás, metszés, vágás, lövés stb.

6. Mennyi ideig tartott a sérülés? Kezelték-e a sértettet és ki? Hány napig, hány ízben járt hozzá orvos, mikor kezdett a seb yarosodni? Hány napig fektült ágyban? Hány napig nem tudott dolgozni? Ha nem kezelték, miért nem ment orvoshoz?

7. A ki maga orvosi megvizsgálás alá magát nem vetette, azt a járőr megkeresésére a községi előljáróság, a járásorvos, községi vagy körorvos által köteles megvizsgáltatni. Költségekre l. a IX. esetben az 5. sz. a.

8. Ha a sérülés 8 nap alatt gyógyult, kívánja-e a sértett a tettes megbüntetését?

12. Magánlakásértés.

1. Mikor, a napnak, mely órájában hatolt be a gyanúsított a sértett magánlakába?

2. Milyen eszközökkel? Volt-e nála fegyver, bot, fejsze vagy hasonló veszélyes eszköz?

3. Mi okból hatolt be a gyanúsított, mit keresett ott? És a behatolás után mit követelt el a lakásban vagy egyéb helyiségben?

4. Kihez hatolt be a gyanúsított? Tulajdonosa, bérletese-e a sértett a lakásnak, vagy a tulajdonos, illetve bérletese megbízottja-e? S mily helyiségbe hatolt be a gyanúsított (lakás, bekerített udvar, bekerített kert, üzlet, kocsina), összeköttetésben van-e az a lakással vagy üzlethelyiséggel, s ha igen milyen módon?

5. Milyen módon hatolt be? Nyitott kapun, ajtón, csukott ajtón, bemászva, erőszakkal-e, betörés után, vagy épen hamis kulccsal?

6. Mit tett a behatolás után a gyanúsított? Házkutatást tartott-e? Elvitt-e valamit onnan?

7. Tiltakozott-e a sértett a behatolás ellen? Ha igen, milyen szavakat használt?

8. Ha a gyanúsított és a sértett házastársi vagy egyéb rokoni viszonyban állanak egymással, egy fedél alatt, közös háztartásban, vagy házközösségben élnek-e?

9. Ha a behatolás által a lakás valamely része rongáltatott: mely rész rongáltatott meg? Hogyan? Mivel? Monnyit a rongálás által okozott kár?

13. Lopás.

Btk. 333—343 §§.

1. Milyen dolgot lopott el a gyanúsított? Különösen: házi berendezés; élelmiszer; tüzelőeszköz; élvezeti eszköz; közhasználatu vagy közszükségleti tárgy; készpénz; értékpapír; okirat; adóslével; váltó; házi állat; vad a vadaskertből; hal a halastólól; növény; termény; fa, róz vagy vas, fém — valamely épületnek kiszakított vagy letört része, darabja stb.

2. Kinek a birtokából? Házastársa, rokona, gyámja, gondnoka, nevelője, szolgálatadója, gazdája, bozzátartója-e (Btk. 78. §.) a sértett a tolvajnak. Ha igen:

a) közöshíztartásban élnek-e?

b) kívánja-e a megbüntetését?

c) mikor tudja meg a lopást a sértett, illetve, hogy azt a gyanúsított követte el?

3. Ki a lopott dolog tulajdonosa? S ha a lopott tárgyakat nem a tulajdonostól, hanem mástól loptak el, mily okból volt az annál?

4. Mi a lopott dolog értéke? És pedig nem csak a sértett bemondása, hanem a járőr vagy hozzáértő hivatali egyén becsülése szerint?

5. Hol voltak a lopott dolgok elhelyezve? Ki helyezte el oda, a honnan ellopták? Emlékszik-e rá, hogy bezárta az illető helyet? Hogyan zárta be? Hova tette el a kulcsot? Mikor látta a lopott dolgokat a helyükön legutólszor és mikor vette észre a lopást?

6. Hogyan jutott a tolvaj a lopás helyszínére? Ha bezárt helyen történt a lopás, bemászott-e vagy betört-e? Nem lehetett a lopás a helyszínére nyitott aj-

STOWASSER JÁNOS eszterházi és királyi udvari szállító, a cs. és kir. közös hadsereg, a m. kir. honvédség, valamint a m. kir. csendőrség szerződött szállítója és a Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője, az Ocskai és a szabadalmazott Rákóczi tárogató feltalálója Budapest, Lánchíd-utca 5. Gyár: Öntőház-utca 2. Ajánlja saját gyárában készült összes vonós és fúvó hangszereit és alkatrészeket, Harmonikák erős elpusztíthatatlan hangokkal. Az összes hangszerek javítása olcsón eszközöltetnek. Arjegynek minden hangszerről külön küldetik. **Magyarország legnagyobb vonós és fúvó hangszerek gyára.**

lón is bejuttatni más oldalon? Milyen magas helyen mászott be? Könnyen feltörhető volt-e a zár vagy tartály, a mely feltörtetett, vagy nagy erő volt hozzá szükséges?

7. Mi ezáltal lopta a tolvaj a lopott dolgokat? Mit tett vele? (Eladta, elhasználta, megsemmisítette, elégette?) Melyek találhatók meg még a birtokában?

8. Volt-e már előzőleg lopás, rablás, zsarolás, sikasztás, orgazdaság miatt büntetve? Ha igen, hol, mikor, mely hatóság által? Nem tagja-e valamely tolvajszövettségnek? Nem áll-e zsebtolvaj, holtli tolvaj, vásári tolvaj, utazótolvaj vagy egyéb szokásszerű tolvaj hírében a községben?

14. Rablás és zsarolás.

Btk. 344—350, 352—353. §.

1. A rablásnál a lopásra vonatkozólag egybeállított pontozatok is alkalmazandók, még pedig különösen az ott 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8. pontok alatt felsoroltak. Ezenkívül úgy a rablásnál, mint a zsarolásnál a legfontosabb:

2. Milyen erőszakot fejtett ki a tettes? Letitette, lofogta a sértettet? Olyan nagy mérvű volt-e az erőszak, hogy a sértett ellenálló képessége teljesen le volt nyögöve? És fejtett-e ki vagy fejtethet-e ki ellenállást a sértett? Ha nem, miért nem?

3. Fenyegetés esetén: milyen fenyegtetést használt a tettes? Mivel, szavakkal vagy valamely eszközzel fenyegette a sértettet? Olyan komoly volt-e a fenyegetés, hogy közvetlen súlyos veszéllyel fenyegetett-e, hogy a sértett onnan hatáskörétől megijed?

4. Maga vitte el a tettes a sértettől a rablott dolgot vagy az udta-e az erőszak vagy fenyegetés hatása alatt a dolgokat át neki?

5. Ha a rablásnál együtt emberölés vagy testi sértés is követeltetett el, az ezekre vonatkozó pontozatok is figyelembe veendőek: VIII. és XI. eset.

15. Sikasztás.

Btk. 355. §.

1. A sikasztásnál legfontosabb annak a kiderítése: hogy a tettes miként jutott az elsikkasztott dolgok birtokába? Reábizta-e valaki? S ha igen, mi ezáltal, mily rendeltetéssel bízott rá? Pl. iparosra javítás végett valamely tárgy.

2. Mit tett a reábizott vagy rála hagyott dolgokkal? Eladta, elköltötte, szlogta telés, eltagadta, elhasználta?

3. Egyebekben a lopásnál 1., 2., 3., 4., 8. sz. a. felsorolt pontozatokra is is kell feladni.

4. Szolgáltatás és csalási sikasztásnál (Btk. 358. §. 3. bek.) magánindítvány kell.

16. Jogtalan elhajátítás.

Btk. 365. §.

1. Milyen dolgokat talált a tettes?

2. Hol találta? Olyan helyütt-e, a hol gondolhatta,

hogy a gazdája meg nem találhatja? Vagy nem jön vissza érte? Elhitangolt állatnál, milyen területen vagy úton? Forogtak-e fenn olyan körülmények, a melyekből a tettes gondolhatta, hogy a dolog nem veszett el?

3. Mikor adta át a talált a dolgot a hatóságnak? Miért nem előbb? Önként adta-e át vagy már mikor annak kiadására felhívták?

4. A talált dolog értéke itt is kiderítendő.

5. Szolgáltatás vagy csalás (Btk. 369. §.) korrára elkövetett jogtalan elhajátításnál is magánindítvány kell.

17. Orgazdaság.

Btk. 370. §. Kbt. 125. §.

1. Hogyan jutott az orgazda a lopott, rablott, sikasztott dolgokhoz? Megvette, ajándékba, kölcsön, megörzésre, továbbadásra kapta-e?

2. Mit tett vele?

3. A dolgok leírása, értéke úgy mint a lopásnál 1., 4. pontok alatt.

4. Tudta-e az orgazda, hogy a tettes hogyan szerezte a tőle átvett dolgokat? S mennyit, mi mindent tudott a tettes által elkövetett cselekményekről? Megmondta-e neki a tettes, hogy azokat hogyan szerezte s ha igen, mit mondott neki?

5. Vannak-e olyan körülmények, a melyekből a gyanúsított következtethette, hogy a megszerzett dolgok nem bencületes úton jutottak a tettes birtokába?

6. Ha a gyanúsított megvette a megszerzett dolgokat, mennyit adott érték, jóval áron alól vette-e meg, vagy rondes árban?

7. Szokásszerűen foglalkozik orgazdasággal a gyanúsított? (Volt-e büntetve stb.)

18. Bűnpártolás.

Btk. 371., 375. §.

1. Mit követelt el az az egyén, a kinek javára a bűnpártolás elkövetett?

2. Milyen segítséget nyújtott a gyanúsított a tettesnek?

3. Tudott-e előzőleg a gyanúsított arról, hogy a tettes a bűncselekményt el fogja követni, vagy csupán utólag, mikor már segítséget nyújtott neki. (Ha előzőleg egyetértett, nem bűnpártoló, hanem az illető cselekményben bűnségéd)

4. Kapott-e és milyen jutalmat a bűnpártoló?

19. Csalás.

Bn. 50. §.

1. Mi volt a fondorlat: hazugság, ravaszság, hazug ígéret, hamis előadás, ámtás, valótlán tények előadása, a melylyel a tettes a sértettet tévedésbe ejtette? Igéretének s ámtásának kölcsönzött-e nagyobb súlyt, azzal hogy valami okiratot, levelet, stb. mutatott fel, hogy neki hamarabb higgyenek?

A legjobb órák,

legszolidabb óraszerkek, egyszerűtől a legdrágáig, egy készpénz, mint részletfizetésre 10 évi jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

műrészénél Szegeden,
Javítások 5 évi jótállás mellett,
Arjegyzék ingyen!

5. Tervedésbe ejtetett-e a sértett vagy más valaki? É s mit tett a tévedés hatása alatt?

3. Mennyi kárt okozott a tettes a kinek? Ugyanannak-e, kit tévedésbe ejtett vagy másnak?

4. Mi és mennyi haszna volt a tettesnek a csalék-ményből?

5. Volt-e a csaló előzőleg csalás miatt büntetve, és ha igen, hol, mikor és melyik bíróság által? Nem tartozik-e a azokésszerű csalók (hítlázók, paraszifogók, hamis kártyások) közé?

6. A biztosítási csalásnál (btk. 382. §.), a mely rendszerint gyújtogatás utján követtetett el, a gyújtogatásról szóló pontozatokon kell végig menni: ezenfelül kiderítendő, hogy mennyire volt a leégett tárgy biztosítva, a milyen intézetnél, milyen anyagi körülmények között volt a gyanúsított? Nem volt-e pénzzavarban? Érdeklében állott-e a gyújtogatás? É s milyen állapotban volt a leégett tárgy? Résszt vett-e a mentő munkálatokban a gyanúsított? Ki hozta tudomására az esetet és mit tett, mikor megtudta, hogy vagyona ég?

20. Okirathamisítás.

Btk. 391—408. §§. Kbtk. 71. §.

1. A közokirathamisítás és a magánokirathamisítás lényegökben különböző büncselekmények, de a csendőrség által kiderítendő és a jelentésbe foglalandó körülmények körülbelül azonosok a két büncselekménynél. Első sorban az okirat őrizetbe veendő é s az a jelentés mellékletét képezza.

2. Milyen eszközzel, szorrel hamisította a tettes az okiratot? Maga vagy más által hamisította-e? Mennyiben tudott az a más a tettes cseljáról?

3. Mi van az okiraton meghamisítva?

4. Mi cselből történt a hamisítás? É s mire használta vagy akarta használni a tettes?

5. Ha a tettes a hamisítást tagadja, tőle próbáirás veendő é s a jelentéshez csatolandó. (Lásd: VII. eset 7. pont.)

6. Ha a tettes a hamisított okirattal csalást követett el: a csalásra vonatkozó utasítások követendők.

7. Különbösen a marhalovel-hamisításoknál: hogyan szerezte a tettes azt az állatot a melynek járulát meghamisította? Kinek, hogyan adta tovább? Mit hamisított a járulathoz meg? Mi okból hamisította meg? Nem-e azért, hogy lopott állatot adhasson el? Kinek mily kárt okozott ezzel? Cselazertő az előző tulajdonosok marhalovelait beszerezni: továbbá a marhalovelot klálitá községi előljárástól a marhalovelok iktatókönyvőnek vonatkozó jegyzőkönyvi másolatait és a jelentéssel bemutatni.

8. Különbösen munkakönyveknél, iskolakönyveknél, igazoló okiratoknál, községi bizonyítványoknál: alkalmazás, elhatárítás, segélynyerés, a hatóságok vagy magán

személyek félrevezetésére készítettek, hamisítottak, vagy használtattak-e azok? Vagy egyéb cselből?

21. Vagyonrongálás.

Btk. 418., 421. §§. Kbtk. 127. §.

1. Szándékosághól, gondatlansághól vagy véletlensághól követtetett-e el a rongálás? Mi okból követte el azt a tettes?

2. Mi rongáltatott meg? Ingó-e, vagy ingatlan? Tárgy, vagy élő állat? Nem-e a btk. 420. §-ában felsorolt tárgyak? Avagy határjel, határkő? Erdőben, mezeterményen történt-e a rongálás?

3. Milyen kár okoztatott? Nem csupán a sértett hemondása, hanem vagy a járdó vagy hozzáértő nyrien becslése szerint.

4. Tűzvész okozás esetében (btk. 425. §.), hogyan keletkezett a tűz? Mi okozta é s hogyan jutott az illető (pl. gyermek) a tűzokozó anyaghoz? Mi okból gerjesztett tüzet és miért nem oltotta el?

5. A btk. 418., 421. §§. a a kbtk. 127. §-a esetében: kívánja-e a sértett a tettes megbüntetését?

22. Gyújtogatás.

Btk. 422—424. §§.

1. Milyen tárgy gyújtott fel? Különbösen: ház, kunyhó, malom, emberek lakóul szolgáló épület, áru vagy terménykészlet, gabona, erdő, hid, hajó, bányá, építési vagy tüzelőanyagok, templom, közkönyvtár, közlőváltár, lőporraktár, gyújtó vagy robbanó anyagszertár?

2. Mennyi a kár, és mennyi az elhamvadt tárgyak értéke? Mennyire a mely intézetnél voltak azok biztosítva?

3. Voltak-e az emberek az illető helyiségben? Benn égett-e valaki? Tudta-e a tettes vagy tudhatta illetve gondolhatta-e, hogy valaki benn tartózkodik?

4. Mikor vették észre a tűz kiütését? A tűz kiütésekor vagy azelőtt mennyi idővel égett az épületben tűz kályhában vagy tűzhelyen?

5. Hol keletkezett a tűz? Az épület vagy a tárgy, mely részén? Mily anyaggal történt a gyújtás? Milyen anyagok vagy a tettes által ott hagyott dolgok találattak a helyszínen?

6. Mi okból lehetett szándéka gyújtogatni a tettesnek? Ellensége a sértettnek? Mióta, miért? Fenyegette-e előzőleg a sértettet? Hol tartózkodott a gyújtogatás idején? Tud-e alibit igazolni? Cseládj-e esetleg a tettes a sértettnek, a ki szolgálati helyéről szabadulni akar? Ha igen, elárulta-e ezt a szándékát valakinek?

7. Csoport követte-e el? Történt-e a gyújtogatás alkalmával rablás, vagy rombolás?

8. Gyújtogatás, által elkövetett biztosítási csalásnál (btk. 382. §.): veszélyeztetette a gyújtogatás idegen vagyont vagy személyt?

Ha fáj a feje

ne tévovázszék, hanem
használjon azonnal

Beretvás-pastillát

mely 10 percz alatt a legmarkacsabb migránt és fejfájást elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytárban.
Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kispeszen. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítás.

ÉRDEKES- NYOMOZÁSOK.

A szomorú karácsony.

Írta: Máthé Miklós törzsrömster.

A régi rablóvilágba illő s méreteiben a dánosi rablógyilkosságot is megközelítő bűneset ejtette rémületbe 1901. évi december havában a Kiskunhalas és Kiskunmajsa határaiha eső puszták tanyai lakosságát.

A rémület indokolt is volt, mert a nagykiterjedésű puszták tanyai lakossága egymástól távolosó tanyákon lakván, a múlt század közepe táján divó betyárvilágot váltó az esetben újból feléledni. S e vélekedés jogosultságát nagyon is támogatta ama általánosan ismert körülmény, hogy éppen az említett puszták és környéke volt annak idején is a Rózsa Sándor, majd Bogár Imre bandáinak főszékhelye és állandó tanyája.

Ezuttal azonban a rémület nem tartott sokáig, mert a minden téren kifejlett helyi és személyi ismerettel rendelkező osendőrség, mire a karácsony elérkezett, kézrekerítette s az igazságszolgáltatás kezébe juttatta a tettesek kettejét s ekkánt a rémülettől jogosan feliszgult kedélyeket is megnyugtatóan, a megzavart közbiztonsági állapotokat is hamarosan helyreállította.

Harka-kötöny pusztá, a hol a jelen körülmény tárgyát képező rablógyilkosság történt, a kiskunhalasi nagykiterjedésű Bodoglár, Tajó, Zsana és Pirtó puszták közé hosszan beékelődött, általában nagy, százados nyár-fákból álló erdőszéggel borított homok-buckás terület volt akkor és közigazgatásilag Kiskunhalas rendezett tanácsu városhoz tartozott, de njabban a Tázláról átkeresztelt Prónai-falva községhez csatolták.

Ennek a nagykiterjedésű pusztának egyik legnagyobb része a gróf Vigyázó birtok volt, melyen egyetlen csőszház állott csak. Ettől jó távolságra voltak egyes bérlők s kisebb birtokosok tanyái, úgy, hogy bármelyiken történt veszély esetén is igen kevés kilátása lehetett az élete vagy vagyonában veszélyeztetett tanyai lakosnak arra, hogy segélykiáltásaira segítséget kaphat.

Harka-kötöny pusztán pedig, bár a kiskunhalasi, kiskunmajsai és tázlári (most bócsai) örök járórei rendszeresen portyázták, még sem volt a közbiztonsági állapot valami jónak mondható soha. Mert a kiskunmajsai Anca-Molnár-család, melynek több tagja a Harka-kötöny pusztával batáros Bodoglár pusztán mint tanyáskertész és juhász lakott, valamint a körülötte levő puszták gulyásai és juhászai, folytonos lopásaikkal és betöréseikkel mindig megtámadták azt úgy, hogy az említett három órs legénységének volt ott nyomozni-valója állandóan.

Ezen a pusztán bérelt egy nagyobb birtokot akkor Perneckzi János kiskunmajsai lakos, a ki télen-nyáron

ottani tanyáján lakott nagyszámu családjával és családtagjával. Nevezett az olcsó bérlet és jó gazdálkodás folytán való fokozott jövedelem mellett, meglehetősen jómódban is élt, sőt köztudomásu volt, hogy a ladafia soba se üres nála.

Említett időben a főlévi bérleti összeg fizetése közeledvén, meg aztán hogy karácsonyra is készülődtek, nagyobb mennyiségű terményt és több darab jószágot adott el Perneckzi János.

Nagyon természetes, hogy ez a körülmény, a terményszállítások és a jószág elhajtása révén tudomására jutott a környékbeli tanyai lakosságnak is és nyilvánvaló lett, hogy több mint pár ezer korona jött össze pár nap alatt Perneckziéknél.

A pénz pedig, mint jól tudjuk, a legtöbb bűncselekmény előidézője. Mert mindig akadnak emberek, a kik a pénznek szükéhen lévén, eléggé el nem ítélhető kapzsiságból, pénzvágyból embertársaik élete és vagyona ellen törnek, hogy azokat véres verejtékkel szerzett vagyonuktól jogtalanul megfoszthassák.

Igy történt Perneckziékkal is.

1901. évi december 20-án este hét óra tájban, midőn a jószág körüli napi munka elvégzése és a vacsora befejezése után, bent a szobában tengeri-morzsolással foglalkozott a család és Fehér Pál juhász, egyszerre erős kutyaugatásra lettek figyelmesek, a melyből ítélve, idegen közeledhetett a tanya felé, mert a kutyák erősen fogták.

Sötét, ködös idő volt, úgyezólván az orra hegyéig se látott az ember.

Perneckziéknek több ló, marha, juh, hizott sertés, pulyka és tyúk lévén a tanyában, volt félteni való elóg. S miután látogató nem igen szokott hozzájuk járni s ekkor se vártak senkit, bizonyosra vették, hogy bárki is jön, nem járhat jóban.

Ennélfogva, mikor már egószén a tanya előtt hangzott a kutyaugatás, Perneckzi János a kétesövű vadász-fegyverét, a juhász pedig egy, hasonló meglepetések alkalmával való védekezésére a konyhában előkészítve tartott ásót véve fel, a konyhaajtón kilépni akartak, miközben Perneckzi, csupán riasztásul, egy lövést tett a levegőbe.

Többet aztán nem is löbetett és juhásza se használhatta az ásót, mert a lövés pillanatában kétoldalról egyszerre három álarozos egyén támadt rájuk fejszével és ásóval s mire meglepetésükből magukhoz tértek volna, mind a kettőjüket leütötték úgy, hogy még jajgatni se volt sok idejük. Azután pedig mind a kettőjüket úgy összovagdalták, hogy Perneckzi még azon éjjel anélkül, hogy többé magához térhetett volna, meghalt és a juhásza is eszméletlen maradt a konyha földjén.

Csak pár pillanatig tartott a két férfi ilyetén módon való lemészárolása. Nem hallatszott abból más, csak egy-két najszó, káromkodás és a puffogás. Sőt a szobában levők a hangos kutyaugatás és vonítás miatt jóformán még azt se hallhatták.

Igy történt aztán, hogy Perneckziné és 18 éves Borbála leánya, meg a többi apróbb gyerek is, rosszat sejtven, a helyett, hogy bezárkóztak és az ajtóknak könnyű szerrel eltorlaszolták volna, a tanyán nevelkedett bátor leány, kíváncsiságtól is ösztönözötve, apja után akart menni. De csak éppen hogy a konyhába léphetett, a haramiák mindjárt rávetették magukat a baltával és

ÉLELMISZEREKET

legújanyosabban szállít :::

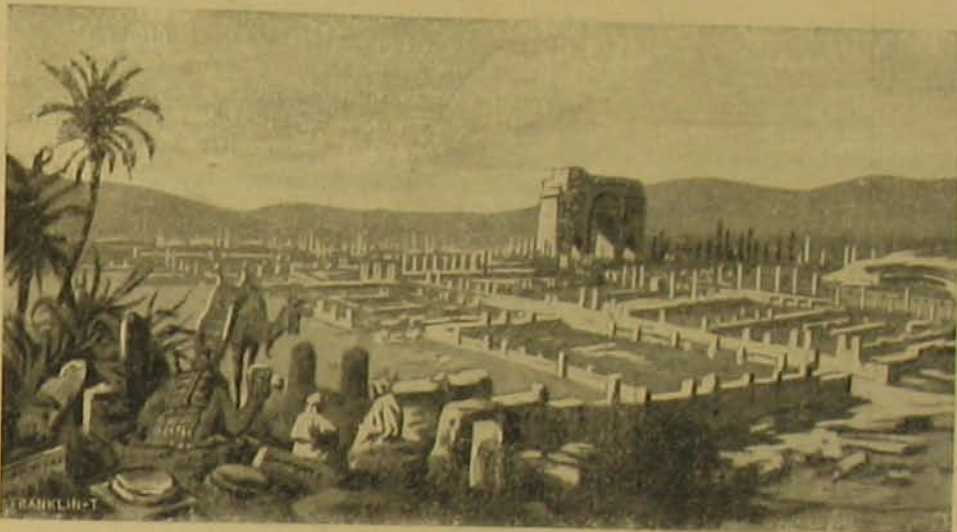
Szállítja az összes élelmiszereket a m. kir. esendőrség és a ca. és kir. hadsereg részére.

BECK LIPOT és FIA és WEISZ NORBERT czóg
BUDAPEST, II. SZÉNA-TÉR 1. SZÁM.

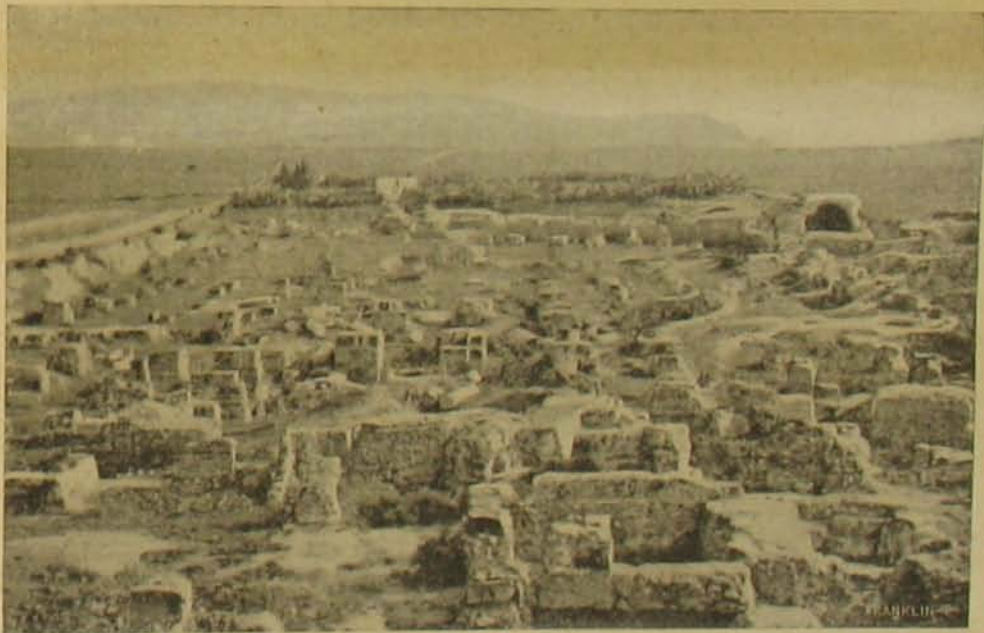
Részletes felvilágosítást készséggel nyújtunk.

ásóval ütéseket mértok rá. A sötétben azonban nem találhatták el végzetesen a jobbra-balra ugrálva, karjával védekező orda leányt s így, mert észrevette, hogy a sikoltozásaitól megijedt anyja bezárta a szobáját s oda vissza nem menekülhet, a támadók között áthatolva, rémes sikoltozások között az udvarra menekült. De

azok tartalmának kidobálása mellett a pénz előkerítéséhez. A remélt nagy összeg helyett azonban, mivel Perneckzi éppen aznap a félelmi bérletet kibízta, mindössze 220 K papir- és 40 K ezüstpénzt találhattak, mint az később a felgyógyult Perneckziné előadásából megállapított.

Római kori romok Timgadnál.

A klasszikus Afrikából. — Keresztény bazilika romjai Damna el Karitauál.

csak mintegy 20–30 lépésnyire futhatott, mert a rablók egyike, az apa által elejtött fegyverhöl utána tett egyetlen lövéssel leterítette úgy, hogy azonnal megbalt.

Ezekután betörtök a rablók a szoba ajtaját s míg egyikük a konyhajtó előtt maradt őrt állani, a másik kettő a szobába hatolt s a már úgy is halálra rémült Perneckzinét és Vincze nevű szubancz fiát ásóval, háltaival úgy összevagdalták, hogy eszméletlenül maradtak a morzsolt tengeri esome tetején. Az upróbakat pedig beledobálták az ágyba s ágyneművel betakarták, azután hozzáfogtak a szublót és szokrenyek felszerítéséhez s

A rablók ugyan, mivel nem tudtak arról, hogy Perneckzi a többi pénzt aznap a bérletbe fizette, még tovább is kutattak volna, de őrt álló társuk figyelmeztetésére, hogy hangokat hall, többen közelednek, nehogy meglepessék őket, felbugytak a további kutatással és a sötét ködös éjben elmenekültek.

Igy állapította meg a történeteket Kupás Márton őrsvezető (most járásőrmeister), a ki az esetről még akkor éjjel értesülvén, Varga János ez. őrsvezető (most őrmester) másodaltisztjével és két csendőrrel a nyomozáshoz azonnal belefogott.

A rablók ugyanis jól sejtették, hogy emberek közelnek. Mert a kora esteli órákban a körüllevő tanyukon még ébren voltak és kint is jarkáltak az emberek és a Perneozki Borbála rémes sikoltozásaira, puska lövéseire és a bosszuntartó oros kutyaugatására többen figyelmesen lévén a néhányan összecsoportosulva a Perneozki tanyájára jöttek.

Az érkeztettek a borzalmas esemény láttára és az időközönként magához tért Perneozkiné egyes elejtett szavaiból mindjárt tisztában voltak a történetekkel és míg kettő közülök azonnal a Perneozki kocsijába fogott a Kiskunmajsára hajtatott, a többiek a lemészárolt család még életben levő tagjait igyekeztek a vérből kimosni és eszméltre hozni.

Kupás Márton járásbíró-mester éji 11 óra tájban ertósült az esetről, mire Varga János ez. örevezető másodaltisztját egy csendőrrel, a kocsiin azonnal a helyszínére küldte, maga pedig egy másik csendőrrel az Anes-Molnár-család Kiskunmajsán lakó tagjait kereste fel, hogy ottbon vannak-e. E midőn azokat ottbon találta és a tapasztalt körülményekből kétségtelenül meggyőződött, hogy azok nem vettek részt a büncselekmény elkövetésében, lőbáton az előre küldött járőr után szintén a helyszínre szietett.

Varga János ez. örevezető ez idő alatt, a mennyire lámpavilágnál lehetett, a helyszíni eszmélet megejiette, a lemészárolt egyőneket ápolása alá vette és igyekezett az életben levőket eszméltre téríteni. Ebbeli igyekezete azonban csak Perneozkinénél, Fehér Pál jubásznál és Perneozki Vincsénél sikerült valamennyire. Perneozki János és leánya ekkor már halva voltak. Ezeket tehát a talált helyzeten hagyták.

Ezekután Perneozkinétől, a ki többször rövid ideig annyira magához tért, hogy felismerte őket, a rablók kiléte iránt kérdőzökölött. De ez csak annyi felvilágosítást tudott adni, hogy a rablók hárman lehettek, mert a szobában volt két egyént a pénz utáni kutatás közben, a mely idő alatt ő többször magához tért, künt levő társuk ismételten sürgette az eltávozásra.

A rablók közül látott két egyén kilétere nézve nem igen adhatott felvilágosítást, mert kifordított kabátban és nadrágban voltak és az arcsuk álarczczal volt fedve. Mindössze annyit tudott mondani, hogy az egyik rabló hangja ismerős volt előtte és abban a földük nem vagy távolóságban lakó Dér Károlyra vélt ráismerni.

Ez a Dér Károly apjával, a 64 éves Dér Péterrel lakott együtt a még nőtlen volt. Kisebb lopásokért és betörésekért büntetve volt már, apját azonban mint büntetlen előéletű embert ismerték.

Ezen a csakély nyomon megindulva, másnap reggel felkereste az egyesült járőr Dér Pétert és fiát és kikérdték őket a rablógyilkosság idejében való hollátukra és a cselekmény elkövetésére nézve. Tugadtak mind a ketten és azt állították, hogy az említett este ottbon voltak. Ez állításukat megerősíteni igyekezett Dér Péterné is.

Az a körülmény azonban, hogy esizmáik szárnj egészben véve vízzel erősen lemosottaknak látszottak, rendszeres köznapi viselés nadrágjaik pedig nem voltak előtalálhatók és a helyett mind a ketten a köznapi dazsára is ünneplő posztónadrágban voltak, megerősítette az előzők felmerült gyanút.

A járőr ennőlfogva bázknatást tartott náluk, majd a trággyadombot is széthányatták, de sem az ásót, sem a

bosszunyelű haltát nem találták meg. Éa pénzt se találtak olyan összeget, a melyről feltehető lett volna, hogy a rablásból származnak.

Már-már azon a ponton voltak, hogy elejtik a nevezettekkel szemben fennforgó, de még csak jelentéktelennek látszó mellékkörülményekkel támogatott gyanút. Csak éppen Varga ez. örevezetőnek volt még türelme és hogy többi társait is fokozottabb tovekenységre serkentse, vasvillát vett elő és az istállóból kibocsátván a pár darab jószágot, az almot és a jászol alatt felgyülemlt polyvát kezdte fol, illetve kiforgatni.

Nem sokáig kututott itt, mikor a jászol alól előkerült egy nyeletlen ásó. Csupa vér volt és a köpűjén meglátáztott, hogy csak nem régen vehették ki bolda a nyelet

Tovább kutattak az ásónyól után. Még a komenezőből is kibuzták a parazsat, de csak szalma hamu volt az egész. Átvizagálták az egész tanyai udvart és környekét, míg Varga ez. örevezető az istálló közelében új ásást vélt felfedezni, melynek eredetét kutatván, a földben egy méternyi mélységre megtalálta az ásó nyelét. Két darabba volt fűrészelve és különösen az ásóhoz közelebb eső végén kétségtelenül felismerhető nyers vérfoltok igazolták, hogy a büntett elkövetésénél használt volt.

A leleten felbuzdulva tovább kutattak és a trággyadombot még jobban széthányva, megtalálták abban a bosszunyelű baltát is. Véres nyomok voltak azon is láthatók.

Dér Péter és fia még eme fontos bűnjolek feltalálása után is tagadták a büncselekmény elkövetésében való részvőségüket, de mert a bűnjolek szándékos elrojtását és a birtokukban való megtalálását kétségtelen bizonyítéknak vette ellenük a kalocsai kir. törvényszék, mint esküdtbíróság is másfél évi vizaglati fogság után, 1903. évi május 19-én, bár mindvégig tagadásban voltak, életfogytiglani fegyházbüntetésre ítélte a két gonosztevőt.

Ezt az ítéletet a magyar királyi Curia is megerősítette.

Harmadik társukat, bár kiderítéso érdekében úgy az első nyomozásnál, mint később a vizaglat tartama alatt is több ízben és több gyanusított egyén ellen vezetett nyomozásoknál, mindent elkövetett a kiskunmajsai öreparancsnokság, nem bírta kideríteni. A két megátalkodott gonosztevőt pedig még a súlyos elítélés se tudta annyira megtörni, hogy tettüket beismerjék és társuk kilátást előarulják.

Ez különben érthető is, mert határozottan remélték, hogy tagadásuk és harmadik társuk ismeretlenül maradásuk mellett egyikükre nézve sem tekinteti beigazoltának a rablógyilkosság tényét. Úgy is történt. E csupán szándékos emberölés és három rendbeli súlyos testi sértés büntetővel párosult rablás büntetőtében mondatnak bűnöseknek. Mig ha harmadik társuk, akár a csendőri nyomozás, akár az ő beismerésük folytán előkerült volna és ekként megállapítható lett volna, hogy köztőlök ki volt a büncselekmény őrtelmi szerzője és kiknek a tovekenysége folytán halt el a két áldozat, aligha kerültek volna el a bitófát.

Igy azonban reméltették, hogy ha hosszabb idő után és csak feltételesen is, szabóvilábra kerülnek. Mert hát szép az élet és még megbélyegzeten is ragaszkodik hozzá a gyarló ember,

BUTOR

kézpénzért v. részletfizetésre legjutányosabb áron
ERENTREU ÉS FUCHS TESTVÉREKNÉL
 BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRÚT 8. SZ.
 Képes árjegyzék ingyen. :: Telefon 88-59.

BUTOR

ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

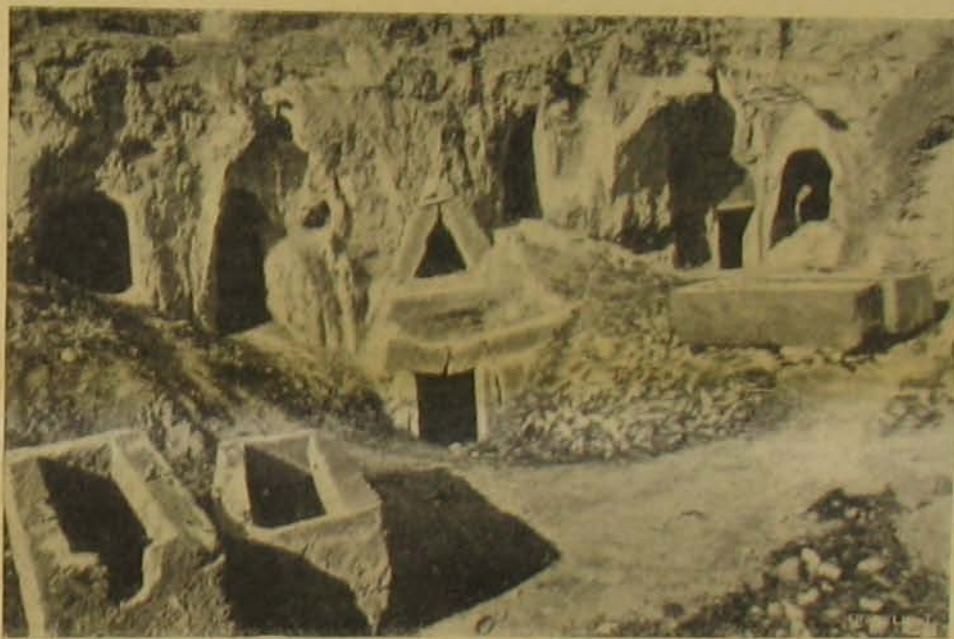
Bácskal szerb lakodalmi szokások.

A házasságkötéshez való alkalom vagy úgy keletkezik, hogy a legény valamely leánnyal megismerkedve, személyes vonzalomból kéri feleségül; vagy a házasságkötést gazdasági vagy társadalmi érdekből az apák kívánják. A párok vagy véletlenül, vagy pedig a háztitiznésnél ismerkednek meg. Némely vidéken a leánynéző nyilvános intézmény. Bizonyos ünnepnapokon a leányok és legények különválnak. A leányok a templomfalak körüli padokra ülnek. Itt várakozva, vihogás és nevetés közepette különféle negédes beszédekkel nyilvánítjuk zavarukat és ilyenkor kacaintanak és kaczerködve néznek az ifjakra, kik oldalvást csoportokba verődve hemperegnek a földön, avagy kibívó állásban, savart feszültségben

hez az asszonyok 2—8 liter pálinkát, almát, narancsot és fűgét hoznak.

Ha a kérők jönnek, a lány összes rokonsága egybegyűl, s mindnyájan részt vesznek a lakomán. Egyik kérő a leány atyjának perselyt nyújt át, melyben ezüst- vagy aranygyűrű és egy aranypénz van. Az apa a nászajándékot (az amenetet) a lánynak adja, ki előbb atyjának, aztán pedig a kérőknek kezét csókol. A délszlávoknál általános szokás, hogy a nők a férfiaknak csókolnak kezét. A nők ezzel a férfiak felsőbbiségét ismerik el.

A nagy eljegyzésnél két-háromszor annyit esznek-isznak, mint a kicsinél. A lakoma után aztán a házasság anyagi részéről tárgyalnak; megegyeznek a ruháknak mennyiségében, melyeket a menyasszony hozni köteles. Továbbá ama ajándékokat állapítják meg, melyeket a vőlegény ipának és a menyasszonynak adni

A klasszikus Africából. — Pénz irbolt.

ácsorognak a templom udvarában. Enyelgő szavak repülnek innen is, túlról is egymáshoz. Incelkedő és érzelmes megjegyzések hallhatók, majd végül megszűntetik az elválasztó távolságot és egymást kézenfogva felállnak a kóló-tánczhoz. Itt már párosítva sorakoznak, s mi annyit jelent, hogy megtörtént a választás.

A legények helyett gyakran az atyák jelennek meg itt, kik azonban nem igen vesznek részt a tánczban, hanem kórasszonyok által adják tudtára egy-egy leánynak, hogy finik számára feleségnek szemelték ki.

A menyasszonyszerzés más módja az, hogy a legény szülei a leányos házba megbízott érfit küldenek, a ki a leányt személyre veszi és ha kedvére valónak találta, kipuhatolja, vajjon a leány és szülei hajlandók volnának-e a leánykérését elfogadni. Ha a visszatérő nőző felelele keléghő, következik utána a kis, vagy nagy leánynéző (eljegyzés), néha azonban mindkettő egyszerre.

A lánykérések azonban abban különböznek egymástól, hogy több vagy kevesebb étel-italt hoznak ajándékként az asszonyok; és különböznek azáltal is, hogy a leánykérés hol fogantatottatik. Csak a nagy leánykérésnél állapítatnak meg a házasság feltételei. A kis eljegyzés-

tartozik. Ezután a leány rokonai közt az asszonyok ezüstpénzt osztanak szét, míg a menyasszony minden kérőknek egy-egy inget, egy-egy új pár alsónadrágot és egy pár harisnyát nyújt át. A kérők a nagy eljegyzésnél 2—3 napig is a menyasszony házában maradnak, mire aztán dalolva és pisztolydránás közt a vőlegényhez mennek, hogy az örömhírt megvigyék neki.

Az ajándékok értéke, melyeket a vőlegény ipának és menyasszonynak adni tartozik, sokszor igen nagy. Sok leányu családnapák, kik értették, hogy leányaikat gazdag kórőknek adhassák, eme ajándékok útján meg is gazdagodtak. De egy-egy házasságkötés az upa kapzsisága következtében gyakran hajótörést is szenved, mikor leányt bizonyos összegben túl nem akarja adni.

A lakodalom napján a rokonság nőingjai ünnepélyesen felöltöztetik a menyasszonyt. Ha kolengyője kuvés, úgy a rokonok és a lakodalmi vendégek egészítik azt ki. Egyik inget, másik kendőt, szoknyát, cipőt vagy ékszeret hoz. A mátkupár szüllei eleve gondoskodnak jó sok vendégről. A legszegényebb paraszt is legalább egy tuczt vendéget hív meg, habár utolsó tehenkéjét is szónja rá. A régi délszláv vugákról és földbírtokosok-

ról azt mondják a népdalok, hogy lakodalmaikon ezenél is több embert vendégeltek meg botokon át. Eme lakomáknál a pálinka játasza a főzeretet, melyből bilvettelen mennyiségek fogyasztatnak el.

Minden vendég hoz pálinkát, kalácsot, gyümölcsöt; a jómódúak még egy-egy sült bárányt vagy juhot is.

A lakoma után a vőfélyek felkapják a kolongyás ládát és a ház ojtja elé állítják. A menyasszony egyik lábára vagy férfitrókora ráül és addig nem adja ki, míg a menyasszony azt egy ezüstpénzzel ki nem váltja. Aztán lóra kötik a ládát és a vőfélyek erre kibozzák a menyasszonyt. Mielőtt azonban utoljára lépi át szülőbáza küszöbét, a vendégektől váltják meg. A vőfélyek ezeket aprópénzzel ajándékozzák meg, mire aztán a szabadba léphet.

Egy ünnepi díszbe öltözött legény felsallangozott és gallyakkal ékesített lovat tart készenlétben, melyre a menyasszony felül. Dalolva és lövöldözve indul meg aztán a lakodalmi menet a vőlegény házához. A menyasszonynak nem szabad többé hátrafordulnia, mert kílőnben leendő gyermekei az ő családjára ütődnek. Ezt pedig leendő gyerekek nem óhajtkák. Ezért tekintetét folyton vőlegénye hajléka felé irányítja, a ki háza küszöbén fogadja és maga emeli le a nyeregből. Ekkor a vőlegény ül fel a lóra és háromszor körül lovagolja a bázat. Ezzel lemerő a jövendő bajlék szerencsekörét. Ezután léphet csak be a menyasszony a házba, hol első dolga a jelenlevő férfitrocsolyék megszámlálása. A hányan vannak, onnyi fia lesz. Azonban a számlálás helyessége nem válik be mindig.

Erre ismét dalolás, evés-ivás járja, a mi az esketés által — ha csak ez nem eunekelötte ment végbe — mekkittatja meg. Písztolý- és puskaáráadások, bangos kurjantás, zene és tánc fejezék be a nagy napot, mire a vendégek elszélelnek.

KÉPEINKHEZ.

A klasszikus Afrika.

Az óriási kiterjedésű ókori római birodalom annakidején nemcsak hazánkra és Európa délkeleti részére, hanem Afrika északi részére is kiterjedt. Tripolis, Tu nis, Algír, sőt Marokkó is a római császárság birtokai voltak. E mértékű területen minden irányban virágzó gyarmatokat létesített, népes városokat alapított és hatalmas várakat emelt a világot uroló római nemzet. Az ipar és kereskedelem sehol sem volt élénkebb, mint Afrika északi kikötőiben. Ilyen körülmények mellett aztán Róma legkiválóbb polgárai terjedelmes birtokokat vásároltak Afrika partvidékén és az év nagyobb részét ott töltötték. Mintbogy pedig a római nemzet a művészetnek és kultúra fejlődésének mindig hatalmas pártolója volt, csakhamar előzönlöttek ez új területet a mestere emberek, kereskedők, építészek, szobrászok és festők is, mert mindenki megfelelő munkateret és bő jövedelmet talált eme mesés gazdagáru empóriumon. Így emelkedtek, mint egy varázsbázisra a nagyszabású városok, mint Bulla-Regia, Lambesa, Simitta, Solda, Auzia stb., a melyeket elsőpört ugyan a későbbi ellenséges nópáradat és ma már csak romjaik vannak meg, de még azok is világos tanúságot nyújtanak a hajdani jólétről és fényről. Az újabbkor kutatói, régészoi méltán érdeklődnek a klassz-

szikus ókor eme nevezetes emlékei iránt a évtizedek óta ásatásokat folytatnak a mélyen eltemetett műremekok napfényre hozatala céljából, sőt sok helyen ásatásokra sinez szükaöz, mert a páratlan műemlékek ott hovernak elővezze a sivatagban, csak fel kell őket keröeni a most már lakatlan, ismeretlen területen. Így kerülnek napvilágra Lidó fényes városának, a Scipio Afrikanus sorogei által a szó teljes értelmében elpusztított Carthagónak, a jelen számunkban közölt képeken is látható értékes műemlékei, a régi kikötők, a pun sirböltök és az ezekben évszázadok óta is ópaégben megmaradt tükrök, fényük, boretvük, játékezerék és álarozok, mely utóbbiak közt nagyon sok a hulla mellé, valószínűleg a gonosz szellemek öhözésére odubelyezett torzkóp; továbbá a halott képméiánt mutató arczkép, a sok arany- és ezüst-ékezer, mindannyi kovácsolt ötvösünka. A régi írök műveit olvasgatva, mind a romok újra felépülnek emlékezetünkben a élönk varázsolják Afrikának akkor gazdag, népes városait osillogón, káprázatosan; de egyuttal megtanulhatjuk belöle azt is, hogy nincs somni állandó a nap alatt.

HIREK

Adományok. A csendörségi internátus javára újabban a következő adományok folytak be: a trencsényi szárnytól a következő örsök: Trencsén 16, Melesioz 10, Beozkó 2. Felaöszucs 5, Morva-Mogyoród 11, Bán 7.50, Berosény 3, Zuyugrócz 3, Puhó 11, Nemaó 1, Tobány 6, Ilava 6.50, Bellus 4.50, Trencsén-Teplitz 8, Zsolna 3, Várna 5, Rajecz 5.60, Torholy 8, Turzöfalva 10, Kiszuczuaújhely 12, Obeszerce 11, Végbeszerce 13, Peredmér 5, Marikó 6, Nagybecse 4.50, Nagyróna 3, Trencsénmakó 6, Alsókubin 7.50, Párnicez 8.30, Árva-váralja 3.50, Turdossin 2.50, Námesztó 5, Zakamonek-lin 6, Mutne 2, Polhora 5, Trastena 20, Jablonka 2, Podvik 5 és Sauchahora 3.30, összesen 255.70 k. és 48 k. büntetőtörvénykönyvekért; — a pozsonyi szárnytól: ettrecarsai Lukács Akos százados 10, szamosfalvi Pannajott Sándor hadnagy 6, Ziegler Károly hadnagy 5, Vég helyi Gyula hadapród 3, örsök: Malaczka 7.50, Jóka 7.50, Modor 3, Morvaszentjános 5.20 és Szempoz 6, összesen 53.20 k.; — Unosukfalváról Sándor István örmester 1.50, Kocsis Tivadar ez. örevezető, Vasa János, Benezédi Sándor, Mátás Pál, Györgyios András esondörök 1—1; a tállyai örs 1.50 k. Az eddigi adakozás 14.735 k. 57 fillért eredményezett.

Pénzhamisítók letartóztatása. A kraszöszörény-mogyói Merosina községben és annak környékön az utóbbi időben több 1 és 5 koronás hamis pénz hozatott forgalomba. Kainez Poronez örevezető, merosinai örsparancsnok erről tudomást vévo, az esetet a járásparancsnokágnak bejelentette, kérve egyuttal a nyomozás irányítását is. A jelentés vétele után Santa József járásörmester, jámi járásparancsnok, a nyomozást Wéber Sándor örmester, Kainez Ferenc örevezető és 13 esendör közreműködésével bevezette és 9 napi körülönlötő nyomozás után a pénzhamisítókat, a kik szerb 10 dináros bankjegyeket, továbbá 1 és 5 koronás érméket hamisítottak, Mánia Lajos merosinai lakos és különböző helyeken lakó 23 tárna személyében kiderítette a azok közül nyolezet elfogva, a náluk előtalált bankó és örméreszel és más, a hamisításához használt bűnjelkekkel együtt, a temesvári kir. ügyöséségnek átadott, 17 egyönt pedig

**Részletfizetésre
készpénzárón!**

Ha a részletfizetésnél a többi részletfizetéstől óriási módon kevéské a újítások, mint a többi részletfizetésnél, úgy azonosáron adjuk részletre, mint két példánál. Ha a részletfizetésnél a többi részletfizetésnél, úgy azonosáron adjuk részletre, mint két példánál. Ha a részletfizetésnél a többi részletfizetésnél, úgy azonosáron adjuk részletre, mint két példánál.

SZENT LÁSZLÓ INTÉZET
Budapest, 53,
Veres Pálné-utca 16

ugyanoda feljelentett. A jól szervezett pénzhamisító szövetkezet a jövedelmezőnek ígérkezett bűnös üzleleit, a csendőrség őbersége miatt, csak rövid ideig folytatta.

Támadó cigánynő. Karmán Antal ez. őrmester és Biliczki János csendőrből állott, természetei őrségi járőr kétrendbeli rablásal terhelt kóbor cigányok üldözése közben november 18-án Lugos város területén egymástól elválva, Karmán őrmester a lugosi gyakorlótéren az üldözött rablók közül két cigányt és egy cigánynőt elfogott s miközben azokat megbilincselni akarta, az egyik cigány, Radó Mihály futásnak eredt, annak menekülését elősegítendő, Radó Róza cigánynő az őrmesterhez ugrott és azt mellől ragadva megtámadta. Karmán őrmester támadója ellen, annak halálával végződő egy, a menekülő cigány ellen pedig ismeretlen eredményű három lövést intézett.

KÜLÖNFÉLÉK.

Pasteur mint a szerencsének istene. A világhírű francia tudóst, Pasteurt egy idő óta Afrikában istenként tisztelik. Ezt a tiszteletet azonban nem a tudományának, hanem a szerencsének babonájának köszönheti. A szerencsének, írja Pintrand kutató, egy alkalommal nagyon kétségbe voltak esve a nagy szárazság miatt. A legdrágább áldozatokat hozták az esőistenüknek, de hasztalan, az ég csatornáit nem akarták megnyitni. A nap mind forróbban ontotta sugarait s a szegény eltikadt szerencsének azon tanakodtak, hogy új istent kellene választani, a ki meghallgatja esőért könyörgő imájukat. A legyálságosabb pillanatban a törzs főnökének szerencsés ötlete támadt. Pintrand sátrában egy képet látott, a melyet a kutató egy képeslapból vágott ki és

A KANZILAK Afrika. — Minerva-fej. Karthagói lelet. — Feníciai esőrép álarcz. — Isis papnője. Karthagói lelet.

Csendőrök megtámadtatása. A kraszó-azúrnyomgyöyi Pattás községben, november 19-én Medvo Buza Pál újbórlóvénnyel őrségi csendőr segélyszolgálat teljesítésre alkalmával, Moka Pál és Zsófia által megtámadtatott. A csendőr a támadók ellen, azoknak súlyos sérülésével végződő szuronyfegyvert használt. — Nagybooskeroken november 20-án, délután 6 órakor Alföldi János csendőrt, Schwarz János kocsifényező, mert az segédjét csendőrháborításért, nyomfolyosóságának megállapításra végezt a rendőrkapitányi hivatalba elővezetni akarta, egy vasbottal megtámadta. Alföldi csendőr támadója ellen kardot használt s annak halálát lovágta. — A sáros-megyöi Keozerkosztolány községben november 21-én este fél 10 órakor, Horozag Károly csendőrt járőrszolgálat teljesítése közben Lombárt János ottani lakos tiz társával löfegyverzései szándékkal megtámadta. Horozag csendőr a támadók ellen kardját használta s azok közül Lombárt Istvánt súlyosan, míg az ismeretlen helyre megszökött Lombárt Jánost eddig meg nem állapítható mérvben megsebesítette.

akasztott a sátra falára. A törzsfőnök azt hitte, hogy az a kép egy oláto ismeretlen istent ábrázol, a ki talán a szerencsénél sem vonja meg jóindulatát. A kép Pasteurt ábrázolta. A törzsfőnök elkérte a képet, a melyet aztán nagy ünnepséggel körül hordoztak. Alig indult el az ünnepi körmenet, kövér esoppokban kezdett az eső esni s nem sokára olyan zápor zuhant le az égről, hogy az ünneplők rohannva menekültek az áldás elé. Két napig szakad az eső s a mikor megszűnt, nagy ünnepséggel újra körülhordták Pasteur képét, a melyet most már szentnek tartottak. Azután külön sátrat építettek számára, a hol istenként imádják és száraz időben hozzá fordulnak esőért.

A fehéredő szerencsén. A szerencsén megfehérríteni, bár sokan megkísérelték már, eddig nem sikerült se ezért az egész világ lelötöltségűknök tartja. E nézetre úgy látszik, reácsúfol a Robert Womwood youngstowni négorosete, a kiről azt jelentik, hogy napról-napra fehérebb lesz. Robert Womwood arca olyan fekete volt, mint a pocshontasi azén, de nemrég fehér pettyek jelentek

meg az arczán, a melyek azóta rendkívül érdekesen foltokká nőttek. E fehér foltok egyre nagyobbodnak a nemsokára az egész arczot megfehérítik. Az orvosok megállapították, hogy Wonwoodnak, a ki egy chicagói műtrágya-gyárban volt alkalmazva, nagy mennyiségű fehérítő vegyiszer került a tüdejébe a ezen keresztül a vérébe és ez a vegyiszer okozza a bőrre színében való változást. A fehéredő négernek semminemű fájdalmat nem okoz a vérébe került vegyiszer.

Szerkesztői üzenetek.

Csorbai. 1. A budapesti közlöny szorokszótáságtól. 2. Az üresedés mérvétől függ; kérvény szolg. úton terjesztendő elő. 3. Igen, kérdés azonban, vajjon felvesszik-e? Különbön olvassa el lapunk folyó évi 43 számában J. F. örsv. alatt közölteket, a melyek igény jogosultsági igazolvány nélkül átlépőkre is vonatkoznak. Az elég baj. Ön megrendelte tehát fizetnie is kell. Ha rendbe nem hozza, még a perköltségeket is fizetheti.

P. M. Csotnek. A mártónapi liba állítólag azért kapott hírnévre mert az annak idején ezen a napon elfogyasztott libának a melesontjából a hátgerinczéből a jövő téli ilyet jósolták meg; ha több volt rajta a vörösség, akkor látgyabb időt, ha pedig nagyobb részt fehér volt, sok havat jósoltak. A pozsonyi zsidó hitközség régi hagyomány alapján, a melynek orvadtét azonban pozitívo megállapítani nem lehet, Márton napján felszárított libákat vissz bódolatlan ajándéknak a királynak. De legendái eredetet is tulajdonítanak a mártónapi libának. A midőn ugyanis szent Mártont püspökké választották, ez szerénységéből a ludak óljába bujt, de azok felnesszelve, elárulták. A népmonda szerint szent Márton némaulokor fehér lovon jár, vagyis havat hoz.

Körösmező. Irjon az illető ezégnok, hogy kárát térítse meg; nem hisszük azonban, hogy a felszólításnak orvdményo volna. Ne álljon fel ilyen szóhármosságok.

Dénes jó. Sorsjegyei közül a 4877. számú tí koronával a törlesztési házason kisorsoltatott.

A többi érdeklődők sorsjegyei nem nyertek.

K. S. Forduljon kérelmével közvetlenül illetékes helyre. Esztergom rendezett tanácsu város.

Arad. Fejádó.

N. J. es. ez. örstő Kurva. Nyugdíjra; 10 \$ lór bolyogot lapunk javára bevételozták.

H. E. csendőr Podvilk. Nem lehet átlépni, mert ahhoz első sorban osztrák állampolgárság szükséges; 10 fillér bolyogot lapunk javára bevételozták.

Mócsa K. Az áthelyezett csendőr terhére.

Sz. F. es. Zseliz. Csak sapkában. Már hatályát veszített rendeletek kikörösésére nincs időnk.

Zs. es. Hortobágyfalva. Szolgálati úton kérheti ideje letele előtti is.

FEJTÖRŐK.

Képtalány.

Szótalány.

A királyok kezében van,
Az első szótagja: szám,
Két utolsó istállóban
Lovak alatt van talán.

Betűtalány.

S S •Hulló falevél,
Sárgult falevél.▪

Megfejtési határidő: 1910 december 12-ig.

Mind a három talányt megfejtők között egy darab Erzébet királyné Szanatorium-sorsajogy lesz kisorsolva.

Lapunk folyó évi 45. számában közölt fejtörők helyes megfejtése:

Képtalány: „Jobb kevés bizonyos, mint sok bizonytalan.” — **Betűtalány:** „Népbolondító.” — **Szótalány:** Teremtő.▪

Helyesen megfejtették: Sándor D. és Kántor L. csendőrök és Fischer J. koronkódó Ragály, Mész P. J. es. Lugos, Tolmácsi I. es. Kossuthfalva, Jolsvai örs, Józsa I. es. Tömcskubin, Mohár B. pr. es. Földoák, Simon I. es. Magyaróvár, Oláh és Dombi örmesterek Lugos.

A kisorsolt Erzébet királyné szanatorium-sorsajogyel Dombi örmesternek Gombosra elküldöttük.

AZ ERŐSÍTETT

CAPCINE (PAPRIKA) KENŐCS

Csusz, köszvény, reuma ideges fejfájás, hűlés, idegbaj, mindennemű csontbántalmak ellen kitűnő hatásnak bizonyult azer

Ezrekre menő háleiratok bizonyítják, hogy mily kitűnő hatása van. Valódi csak pálem kapható. Kis tégely 1 K, nagy tégely 2 K.

Az ár és 45 f. postaköltség beklilldése után vagy után: vöttel kiildve

Szenthe Lajos gyógysz. Budapest, Damjanich-utca 2.

MOSKOVITS

anatomiai czipő- és csizmagyar részv.-társ.

M. kir. csendőrség, bosznial csendőrség, cs. és kir. küzbshadsereg szerződ. szállító

Budapest, Rákóczi-út 6. sz. Nagyvárad

Ajánlja elsőrendű chevro- és boxbörből készített különlegességeinek szerződéses árban, részletfizetési kedvezmény melletti szállítását.

Kívánatra árjegyzéket bérmentve küldünk

HIVATALOS RÉSZ.

Körrendelet.

10,103/eln. sz. Az 1909. évi 30. számú „Rendeleti Közlönyben (szab. rend.) hivatali elődöm által közzétett 11,268/eln. számú körrendelet „I. Általános határozványok» 2. pontjában honvéd egyének részére, a kitüntetési jelvények helyett háboruban és békében a menetöltözethez rendszeresített szalagsávok a bivatkozott rendelettel kiadott határozványokban előirt alakban és módon a m. kir. (m. kir. horvát-szlavon) csendőrsőgnél a következő esetekben viselendők:

1. Tábori csendőrség — tiszték és legénység által — háboruban és békehadgyakorlatok alkalmával.

2. Csendőrség által járó szolgálat teljesítésekor.

3. Csendőrségi összpontosítások alkalmával úgy a tiszték, mint a legénység által.

Kelt Budapesten, 1910. évi november hó 2-án.

Hazai Samu, s. k.

Körrendelet.

123,000/20/a. szám. Annak a kettős célnak elérése érdekében, hogy egyfelől az igazolványos altiszteknek az 1873. évi II. t.-cz. alapján a vármegyei törvényhatósági járási irtoki állások elnyerésére való joga akadálytalanul érvényesíthető legyen, másfelől pedig, hogy a jog érvényesítése a járási irtoki állásokkal járó teendők kellő ellátásához fűződő közigazgatási érdeket ne veszélyeztessék: a m. kir. belügyminiszter ural egyetértőleg a következőket rendelem:

1. A vármegyei törvényhatóságoknál rendszeresítve levő járási irtoki állásokra csak oly, az 1873. évi II. t.-cz. alapján hivatalnok állásokra jogosító igazolvánnyal ellátott és az 1883. évi I. t.-cz. 19. §-ában megkövetelt iskolai végzettséggel (négy középiskolai vagy ezzel egyenértékű bizonyítvány) bíró altisztek tarthatnak igényt, a kik valamely járási szolgabírói hivatalban, az irtoki állással járó teendők elsajátítása végett próbaszolgálatot sikerrel teljesítettek.

2. Ily próbaszolgálat teljesítésére jogosultak:

a) az ezen körrendelet 1. pontjában említett igazolvánnyal ellátott és az ott jelzett iskolai bizonyítvánnyal bíró altisztek;

b) igazolvánnyal még el nem látott, de tényleges katonai (honvédségi, csendőrségi) szolgálatuk 12. évében álló mindazon altisztek, a kik az 1. pontban említett iskolai végzettséggel rendelkeznek.

3. A próbaszolgálat teljesítésének megengedését irásbelileg azon törvényhatóság főispánjától kell kérni, a mely törvényhatóság valamely közigazgatási járásában az illető altiszt próbaszolgálatot teljesíteni óhajt. A kérvényhez a már esetleg elnyert igényjogosultsági igazolvány és az iskolai bizonyítvány vagy ezek hiteles másolata csatolandó.

Az engedélyt a főispán az alispán meghallgatásával adja meg s kijelöli a járást, a melyben a próbaszolgálat teljesítendő.

4. A szolgálati uton benyújtott ily kérvényeket, a mennyiben a folyamodó igazolvánnyal már ellátott, az előjáró parancsnokság, a szükséges minősítvényi iratok csatolása mellett jelen rendeletre való hivatkozással az illető főispánnak közvetlenül megküldi; az igazolvánnyal még el nem látott, de 12. szolgálati

évükben álló altisztek ily kérvényeit azonban az illető főispánhoz leendő elküldés előtt nekem bemutatja.

5. A próbaszolgálat három hónapnál rövidebb nem lehet és legfeljebb hat hónapra terjedhet, a mely idő alatt, az ezen szolgálatot teljesítő altiszt, az 1873. évi II. t.-cz. végrehajtása tárgyában ugyanazon évi április hó 8-án 13,566/IV. szám alatt kiadott utasítás 10. pontja értelmében katonai illetményeinek élvezetében megmarad.

6. A próbaszolgálat végeztével az illető járás főszolgabírója hivatalos bizonyítványt állít ki arról, hogy az altiszt a próbaszolgálat alatt elvégzett-e azon ismereteket, a melyek a járási irtoki állással egybekötött teendők ellátásához általában szükségesek.

7. Az ily hivatalos bizonyítványt azért s igényjogosultsági igazolvánnyal is ellátott altisztek bármely járásban levő irtoki állásra képesítéssel bíróknak tekintetnek, s tőlük ezen állások elnyeréséhez más különleges ismeretek beigazolása — kivéve az egyes vidékeken divó s az állás hivataloszerű betöltéséhez mulhatatlanul szükséges nyelv ismeretét — nem követelhető.

8. Mindezen rendelkezések kizárólag csak a járási irtoki állásokra vonatkoznak és semmi tekintetben sem korlátozzák az igazolványos altiszteknek, az ugyancsak a vármegyei törvényhatóságoknál rendszeresítve levő ügynevezett „központi irtoki» állások elnyerésére való igényjogosultságát, a mely állásokra az igazolványos altisztek minden előzetes próbaszolgálat teljesítése nélkül, tisztán csak a hivatalnok állásokra jogosító igazolványuk és a négy középiskolai vagy ezzel egyenértékű iskolai bizonyítványuk alapján alkalmazandók.

Kelt Budapesten, 1910. évi november hó 23-án.

Hazai Samu, s. k.

Különítmény felállítására:

A m. kir. V. számú csendőrkerület nyitrai szárnyának területén Handlován, 1910. november 15-én egy 5 főből álló különítmény állított fel.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Okirattal megdicsértettek:

A magyar szent korona országaihoz tartozó csendőrség felügyelője által:

Kleiner Gyula százados, Fonyó Jenő, Rusz János, Verbó János, Barányi Ferencz főhadnagyok, Gáspár József, Donó Árpád hadnagyok, Bakos András, Varga Gusztáv, Kovács Buna József és Gál Lajos járásörmszterek, valamennyien a II. számú csendőrkerület állományában, a folyó évben lezajlott országgyűlési képviselőválasztási mozgalmak ideje alatt kifejtett buzgó és eredményes tevékenységükért.

A m. kir. I. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:

Szalai József őrsvezető, a Zsibó községben 1910. évi márczius 29-én és április 12-én kiütött bolti tüzek oltása körül a kötelességet messze túlhaladó díszes és működésért.

Gál Antal ez. őrmester, 13 évet, Slef Mihály őrsvezető 12 évet és Márk Illés csendőr ez. őrsvezető 15 évet meghaladó csendőrségi szolgálata alatt hivatásbeli kötelmeik teljesítésében tanúsított buzgalmukért és kivált a közbiztonság terén kifejtett eredményes működésükért.

Lőrincz István őrmester, 16 évi csendőrségi szolgálata

lata alatt minden irányban tanusított jeles működéséért és főleg a közbiztonság terén kifejtett szorgalmas és eredményes működéséért.

Kancz Lajos járásörmester 14 évi, Bordon Ferencz örmester 20 évi, Major Tivadar cz. örmester 16 évi, Boer Miklós cz. örmester 14 évi és Bors Márton cz. örmester 10 évi csendőrségi szolgálata alatt úgy általánosságban, mint a közbiztonsági szolgálatban tanusított ügybuzgó és eredményes tevékenységükért.

A m. kir. V. sz. csendőrkerületi parancsnokság által: Csépi Kálmán cz. örmester, egy tűzvész alkalmával a tűzoltás és vagyonmentés körül tanusított önfeláldozó és buzgó eljárása, valamint céltudatos intézkedéseért.

Mészáros Márton, Radványi Mibály, Baráth István, Cséfy Géza, Mezei Péter, Balázs Pál, Kajsa Ferencz, Paulik János, Szabó Lajos, Tóth György, Mácsék István, Bongár János, Losonczy Márton, Hidegh József, Albert János, Ravasz Ferencz, Palatinusz János, Rachel Pál, Modroszki Károly és Stock János járásörmesterek, Katona László örmester, Koletár András örsvezető, Pisosits József cz. örsvezető, Molnár János és Verhás Mihály csendőr cz. örsvezető és Stegmann Károly csendőr, a folyó évben lefolyt országgyűlési képviselőválasztási mozgalmak alatt tanusított körültekintő és kiváló szorgalommal párosult eredményes tevékenységükért.

Földvári Károly, Tomek Gyula, Farkas József I. törzsörmester, Felber Elek cz. örmester és Kertész János örsvezető segédtisztai segéd munkások, a folyó évben lezajlott képviselőválasztások alatt felhalmozódott irodai munkálatok gyors és akadálytalan lebonyolítása körül tanusított odaadó fáradhatatlan tevékenységük, valamint egyébkénti szolgálati buzgalomuk és példás magatartásukért.

Gonda Ferencz, Molnár Salamon, Béres Gusztáv, Chityil István, Sebény Ferencz, Olexik József törzsörmesterek, továbbá Törő Sándor, Magyarics Mihály, Pillinger József örmesterek, Lázár János, Kálnán Zsigmond, Kulcsár József, Glédura Sándor cz. örmesterek

és Boross Inre örsvezető a folyó évben lezajlott országgyűlési képviselőválasztási mozgalmak alatt szárnysegédmunkái minőségben fáradhatatlan kitartás és nagy szorgalommal teljesített szolgálataikért.

Nyilvánosan megdicsértettek:

A m. kir. I. sz. csendőrkerületi parancsnokság által: Mohai István cz. örmester, Lapusán István örsvezető, Mátyns Lajos, Szász Ferencz, Jankó György cz. örsvezető II-od altiszt, mert hosszabb csendőrségi szolgálatuk alatt jó magaviselet és teljes megbízhatóság mellett a közbiztonság terén dicséretes szorgalmat és eredményes tevékenységet fejtettek ki.

Lányi András csendőr cz. örsvezető, mert hét évet meghaladó csendőrségi szolgálata alatt a közbiztonság terén dicséretre méltó eredményes tevékenységet fejtett ki.

Szabó Mihály, Izsák János, Besenyey Gáspár cz. örmester, Péter Ferencz, Bartha István örsvezető, Zsoldos József, Horváth György, Máthé Sándor cz. örsvezető II-od altiszt, Fazakas János, Kovács József és Janka Ferencz csendőr cz. örsvezető mert hosszabb csendőrségi szolgálatuk alatt jó magaviselet, használhatóság és teljes megbízhatóság mellett a közbiztonság terén is eredményes működést fejtettek ki.

Vajda József örsvezető, Dzsinity Antal és Méra János csendőr cz. örsvezető, mert egy, 1910. évi február hó 7-én Csákgigorbán, betöres utján 1088 korona értékben elkövetett bolti lopás tetteseinek és orgazdájának 112 órai nyomozás után való kiderítésében járásparancsnokukat hathatósan támogatták.

Kovács János csendőr cz. örsvezető mert öt éven felüli csendőrségi szolgálata alatt általában, de kivált a közbiztonság terén igen tevékenyen és eredményesen működött.

Barta János cz. örsvezető, II-od altiszt, mert az 1910. évi augusztus 22-én Kalotaszentkirály községben Szőke András telken kiütött tűz eloltása körül dicséretes tevékenységet fejtett ki.

Schwáb József műorás és ékszerész Szabadka, Fő-tér. ::

A m. kir. csendőrség szives figyelmébe! Az a csendőr, aki órát, ékszert akar vásárolni, egy kézirtezt mint részletre, forduljon olyan cézhez, amely rövid 1-2 év alatt kiválóan csak a csendőrségtől 120 elismerő levelet rezesült, ezen elismerést csak azért értek el, mivel a saját körből szabályzott óra egy hó alatt legfeljebb csak 5 perccel különbözhet. Korom sziveskedjenek mintákat kéri. A minták ára 8 koronától feljebb.

Villamos és gőzre berendezett gyár tőlől nem képes olcsó finom és jó hangszert szállítani, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia bézi hangszertész-űje. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, cimbalom, harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszer, húr, stb., míg **Reményi** legújabb képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.** Külön költségtetés díjlanul. Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön-külön árjegyzék kerendő.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, = VI., Liszt Ferencz-tér 9.

könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir. csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára.

::: Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek dus választékban. :::

1911. évre szóló előjegyzési naptárainkat november hó 15-től kezdve a beérkező rendelésekhez, felszámitás nélkül fogjuk mellékelni. :: ::